

Varbla Kooli lasteaiarühma õppekava

2016. aasta

I Üldsätted

§ 1. Koolieelse lasteasutuse õppekava kasutusala

(1) Õppekava on kooskõlas EV kehtiva riikliku hariduspoliitika põhimõtetega, mis on kehtestatud "EV Haridusseaduse" ning „Koolieelsete lasteasutuste seaduse“.

(2) Varbla Kooli lasteaiarühma õppekava määrab ära:

- 1) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise;
- 3) näeb ette lapse üldise arengutaseme;
- 4) õppe- ja kasvatustegevuse suunad ja sisu ning laste arengu eeldatava taseme;
- 5) lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korralduse.

§ 2. Koolieelse lasteasutuse õppekava

(1) Lasteasutuse õppekava on lasteasutuse õppe ja kasvatustegevuse lähtedokument ja tugineb riiklikul õppekaval.

(2) Õppekava on koostatud lasteasutuse pedagoogide poolt lastevanemate osavõtul.

(3) Kinnitatud Varbla Kooli direktori poolt pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu arvamust arvestades.

(4) Lasteasutuse õppekavas on ära toodud:

- 1) lasteasutuse tüüp ja eripära;
- 2) õppe- ja kasvatustöö eesmärk, põhimõtted ja sisu ning lapse arengutaseme eeldatav tulemus peale vanusele vastava õppeprogrammi läbimist;
- 3) õppe- ja kasvatustöö organiseerimine (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustöö toimumisaja pikkus) sealhulgas ka suveperioodil;
- 4) lapse arengutaseme hindamise ja analüüsi põhimõtted, muu hulgas ka selle organiseerimine;
- 5) erivajadustega laste arengu toetamine, muu hulgas selle organiseerimine;
- 6) koostöö põhimõtted lapsevanematega, sealhulgas ka selle organiseerimine;
- 7) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(5) Lasteasutuse õppenõukogu või hoolekogu ettepanekul võib lasteasutus täiendada õppekava muude õppe- ja kasvatustegevusega seotud sätetega.

II Lasteasutuse liik ja eripära

§ 3. Varbla Kooli lasteaiarühma liik ja eripära

- (1) Lasteasutus "Varbla Kool" on munitsipaalasutus, Varbla Vallavalitsuse struktuuri allüksus.
- (2) Lasteasutuse tegevuse finantseerimine toimub eelarvest. Varbla Kooli lasteaiarühma vara kasutamise, käsutamise ja valdamise kord määratakse kindlaks Varbla Vallavalitsuse poolt.
- (3) Varbla Kool on üldarendav lasteasutus, kus järelvalvet laste arengu ja lasteasutuse töö organiseerimise üle teostatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt sätestatud korras.
- (4) Varbla Kooli lasteaiarühm annab eelkooliealistele lastele võimaluse omandada alushariduse, mille lõppresultaadiks on lapse isiksuse igakülgne areng, mis vastab kaasaegse ühiskonna poolt esitatavatele nõudmistele ja temaealiste võimalustele, vajalikud sotsiaalsed oskused edukaks adapteerumiseks koolieluga.
- (5) Oluline on pakkuda igale lapsele arenemisvõimalust, arvestades seejuures lapse individuaalsust ja omapära. Õpetamine läbi mängu toimub üldõpetuse põhimõttel hõlmates matemaatika, kunsti, liikumise, muusika, keele ja kõne valdkonnad. See kõik toimub läbi keskkonnaõpetuse.
- (6) Lasteaiarühmas töötab üks liitühm kahekümnele lapsele.
- (7) Liitühm komplekteeritakse 2 - 7 aasta vanustest lastest.

III Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ja põhimõtted

§ 4. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

- (1) Õppe- ja kasvatustöö põhieesmärgiks on lapse kui isiksuse mitmekülgne ja pidev areng perekonna ja lasteasutuse koostöö tulemusena.
- (2) Õppe- ja kasvatustöö toetab lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset, intellektuaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

§ 5. Õppe- ja kasvatustöö läbiviimise põhimõtted

- (1) Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:
 - 1) lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
 - 2) lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
 - 3) lapse loovuse toetamine;
 - 4) mängu kaudu õppimine;
 - 5) humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
 - 6) lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
 - 7) lapse turvatunde, eduelamuste tagamine;
 - 8) üldõpetusliku tööviisi rakendamine;

9) kodu ja lasteasutuse koostöö;

10) eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

(2) Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

§ 6. Õpikäsitus

(1) Õppimine on protsess, mis kestab kogu elu, mille tulemusel toimuvad muudatused käitumises, teadmistes, kommetes, oskustes ja nendevahelistes seostes. Laps omandab teadmisi jäljendades, jälgides, tundma õppides, proovides, suheldes, mängides, ülesandeid lahendades jne.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel võetakse arvesse laste isikulist eripära: võimekust, kultuurilis-keelelist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid suunavad lapse arengut ja kujundavad keskkonna, mis soodustab lapse arenemist.

(3) Laps on õppe-kasvatusprotsessi aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegevusest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisesse, suunatakse tegema valikuid ning tehtud analüüsima.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

1) planeerida oma tegevust ja teha valikuid;

2) leida seoseid uute teadmiste ja vanade kogemuste vahel;

3) kasutada omandatud andmeid erinevates olukordades ja tegevustes;

4) omandatud andmeid ja oskusi läbi arutada;

5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;

6) tunda rõõmu enda ja teiste edust ja tulla toime ebaõnnestumistega.

IV Õppe ja kasvatustegevuse korraldus

§ 7. Õppeaasta.

Varbla Kooli lasteaiarühmas organiseeritakse õppe- ja kasvatustööd õppeaastate kaupa. Õppeaasta algab 01. septembril ja kestab kuni 31 augustini.

§ 8. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine

(1) Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevaplaanile, mis määrab rühma päeva- rütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogide kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest - lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

(3) Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (kuu, nädal) eesmärgid, temaatika, õppesisu ja –tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

(4) Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Seostakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga tutvutakse loomulikus keskkonnas.

(5) Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärke, eri valdkondade sisu ja tegevuse lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

§ 9. Erivajadustega laps

(1) Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

(2) Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

(3) Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

(4) Lapse arengu individuaalprogrammis peab olema püstitatud eesmärk ja põhiloend ainetest, milles last individuaalselt arendatakse, kontrolli ja õppetöö tulemi hindamise põhimõtted.

(5) Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

(6) Järeldusi individuaalse arenguprogrammi tulemitest, lapse arengukeskkonna sobivusest ja lapse edasistest vajadustest tehakse mitte harvem kui 1 kord aastas.

§ 10. Eesti keele kui teise keele õpe

(1) Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.

(2) Mitte-eesti kodukeelega lapsed omandavad eesti keele kas:

- 1) lõimitud tegevuste kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe;
- 2) täieliku keelekümluse meetodikat rakendades.

(3) Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning meetodikat.

(4) Erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

§11. Koostöö lapsevanemaga

(1) Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

(2) Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

(3) Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

(4) Lapsevanematega töötamise vormid:

- 1) lastevanemate üld- ja grupikoosolekud;
- 2) pedagoogilised konsultatsioonid ja vestlused;
- 3) ühine töö ja vaba aja veetmine;
- 4) huviklubide (rahvakombed, noor perekond, erialane staatus) töö korraldamine;
- 5) vanemate kaasamine metoodilisse tegevusse (kostüümide valmistamine, videofilmide salvestamine);
- 6) lahtiste uste päevad.

V Õppe - ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu ning lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

§ 12. Õppe-ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tuleneva temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja - tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikkust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

(2) Õppe-ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes alljärgnevas valdkonnas (edaspidi valdkond):

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) eesti keel kui teine keel;
- 4) matemaatika;
- 5) kunst;
- 6) muusika;
- 7) liikumine.

§ 13. Valdkond Mina ja keskkond

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja

igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid; 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust; 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema; 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 2 – 3. aastane laps:

- 1) omab ettekujutust oma MINAST;
- 2) omab ettekujutust esmastest eneseteenindusharjumustest (käte pesemine jne);
- 3) märkab puid-põõsaid looduses;
- 4) omab ettekujutust liiklusvahenditest - auto, autobuss;
- 5) omab ettekujutust koduloomadest (kass, koer).

(3) Valdkonna mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond, lasteaed;
- 2) looduskeskkond: puu, põõsas, koduloomad;
- 3) tehiskeskkond: maja, auto, autobuss.

(4) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

- 1) teab oma nime ja sugu; teab ja nimetab rühmas töötavate täiskasvanute nimesid;
- 2) oskab asetada käsi veejoa alla, võtta seebitükki ja seebitada ning loputada käsi;
- 3) teab oma käterätiku asukohta ja oskab käsi kuivatada;
- 4) oskab küsida potile ja teab oma poti asukohta ning oskab iseseisvalt minna potile;
- 5) teab oma asukohta laua ääres ja oskab istuda õigele kohale;
- 6) oskab kasutada lusikat, süüa supi juurde leiba ja juua tassist ning kasutada salvrätikut;
- 7) oskab võtta jalast jalatseid, sokke, pükse jne; oskab võtta seljast täiskasvanu poolt lahtinõõbitud esemeid ja neid asetada toolile, oskab riietuda täiskasvanu abiga;
- 8) teeb vahet puu ja põõsa vahel (nimetab);
- 9) tunneb koduloomi kass ja koer (nimetab);
- 10) nimetab maja; teeb vahet ja oskab nimetada autot, autobussi.

(5) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) omab ettekujutust perekonnast, lähisugulastest, kodumaast;
- 2) märkab muutusi looduses;
- 3) omab ettekujutust koduloomadest (hobune, lammas);
- 4) omab ettekujutust kodutehnikast ja liiklusvahenditest.

(6) Valdkonna mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: perekond ja sugulased, kodu, kodumaa;
- 2) looduskeskkond: muutused looduses erinevatel aastaegadel, ajatsüklites; koduloomad;
- 3) tehiskeskkond: mööbel, kodutehnika (diivan, arvuti, külmkapp jne.), liiklusvahendid (rong, laev, lennuk).

(7) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

- 1) teab ja oskab nimetada oma pereliikmeid ning lähemaid sugulasi;

- 2) oskab nimetada oma kodumaad ja riiki, kus elab;
- 3) oskab nimetada inimese tegevusi erinevates ajatsüklites: hommik, päev, õhtu, öö;
- 4) oskab nimetada erinevaid aastaaegu (kevad, suvi, sügis, talv) ja nimetada erinevatele aastaaegadele iseloomulikumaid ilmastikunähtusi;
- 5) teab ja tunneb koduloomi (kass, koer, hobune, lammas); oskab nimetada nende toitumisharjumusi;
- 6) teab ja oskab nimetada kodumööblit, kodutehnikat (tv, arvuti, külmkapp jne.);
- 7) tunneb erinevaid liiklusvahendeid (auto, autobuss, rong, laev, lennuk).

(8) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

- 1) omab ettekujutust enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 2) omab ettekujutust eesti ja oma rahvuse kultuuritraditsioonidest.

(9) Valdkonna mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: erinevad rollid ja ametid; inimkeha ja tervislik toitumine; tähtpäevad ja kombed;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, elukeskkond, taimed, metsloomad;
- 3) tehiskeskkond: erinevad ehitised; turvavarustus.

(10) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

- 1) nimetab ja kirjeldab erinevaid ametid; kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone
- 2) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 3) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku; järgib isikliku hügieeni nõudeid;
- 4) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 5) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm.

(11) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7-aastane laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

(12) Valdkonna mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: teised rahvused; üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine; ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: muutused looduses, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: jäätmed; jalakäija ohutu liiklemine; virtuaalkeskkond.

(13) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

- 1) tutvustab ja kirjeldab ennast, enda omadusi, huvisid jms.
- 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ametid;
- 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- 6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- 7) julgeb keelduda (ühis) tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;

- 8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- 9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivald ning käitub seda säästvalt;
- 11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- 13) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
- 16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
- 17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaias õuealal sõita.

§14. Valdkond Keel ja kõne

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade hääldamine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 2-3 aastane:

- 1) kasutab kõnes mitmesõnalist lauset;
- 2) saab aru korraldustest ja tegutseb vastavalt;
- 3) hääldab diferentseeritult kõiki täishäälikuid (a-ä, e-õ, u-ü, i-ü);
- 4) oskab vaadata raamatut ja leida sealt tuttavaid tegelasi.

(3) Valdkonna keel ja kõne sisu:

- 1) *keelekasutus*: täishäälikute diferentseeritud hääldamine, 1. ja 2. pöörde kasutamine;
- 2) *suhtlemine, jutustamine ja kuulamine* : sõnavara suurendamine vaatluste ja vestluste kaudu; küsimustele vastamisoskuse arendamine;
- 3) *lastekirjandus*: illustatsioonide vaatlemisoskuse arendamine.

(4) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

- 1) oskab väljendada oma soove mitmesõnalise (2 - 4sõnalise) lause kasutamisega;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja oskab sellele sobivald reageerida;
- 3) hääldab oma kõnes ja etteõeldud sõnades õigesti kõiki täishäälikuid;
- 4) lapse sõnavara koosneb umbes 1200-1300 sõnast;
- 5) kasutab kõnes 1. ja 2. pööret (n. mina söön, sina sööd);

- 6) tunneb ja nimetab illustratsioonidelt tuttavaid esemeid;
- 7) oskab öelda peast õigesti ja selgelt hääldades üht 4-8-realist luuletust;

(5) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme;
- 3) tunneb huvi lastekirjanduse vastu.

(6) Valdkonna keel ja kõne sisu:

- 1) *keelekasutus*: kaashäälikute „R”, „S”, „K” õige hääldamine; sõnade selge hääldamine; erinevate liidete abil uute sõnade moodustamine;
- 2) *suhtlemine, jutustamine ja kuulamine*: piisava sõnavara valdamine; pildi või kuuldu teksti järgi jutustamine, kuulumisoscuse arendamine;
- 3) *lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus*: jutu ja luuletuse eraldamine; illustratsioonide vaatlemisel iseloomulike detailide märkamine (näoilme, poos jne); ilmekuse arendamine.

(7) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel;
- 2) oskab kahesõnalist lihtlauset laiendada kolmesõnaliseks;
- 3) oskab erinevaid liiteid kasutades moodustada uusi sõnu (nt. töö – töökus, ema-emale, karu-karuke jne.);
- 4) oskab kasutada omadussõnu (n. lill on punane – see on punane lill);
- 5) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda; jutustab esitatud küsimuste abil - oskab edasi anda põhisisu; suudab kuulata kaaslast;
- 6) märkab raamatuillustratsiooni sarnasust tuttava esemega;
- 7) oskab deklameerida kahte (4-8-realist) luuletust;
- 8) teab peast mitut näpumängu sõrmelihaste ja käelihaste arendamiseks.

(8) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

- 1) hääldab oma kõnes selgesti mitmesilbilisi häälikuühenditega sõnu
- 2) eristab erineva tugevusega häälikuga sõnu
- 3) tunneb vastandtäheendusega sõnu ja lähedase tähendusega sõnu.

(9) Valdkonna keel ja kõne sisu:

- 1) *keelekasutus* (hääldamine, sõnavara ja grammatika): mitmesilbiliste häälikuühenditega sõnade õige häälimine (nt. korstnapühkija jne.); võõrsõnade tundmaõppimine ja õige rõhuasetusega hääldus; vastandtäheendusega ja lähedase tähendusega sõnade tundmaõppimine; sõnavara laiendamine omadussõnade ja tegusõnadega; nõrga ja tugeva hääliku võrdlev hääldamine sõna lõpus (lind – lint, saag-saak jne);
- 2) *suhtlemine, jutustamine, kuulamine*: oma mõtete väljendamine tervikliku lausega; kaaslaste kuulamine;
- 3) *lugemine, kirjutamine, lastekirjandus*: sõna ja hääliku mõistest arusaamine, õige kirjutamisasendi ja pliiatsihoiu harjutamine; kirjanduspala tegelase sisu jne. analüüsimise oscuse arendamine; loominguliste võimete arendamine jutustuste lavastamisel.

(10) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja oskab sellele sobivalt reageerida;

- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuste alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) oskab ilmekalt deklameerida 3-4 õppeaasta jooksul õpitud luuletust.

(11) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7 aastane laps:

- 1) oskab oma kogemusi, teadmisi, meeleolusid ja tundeid verbaalselt (sõnaliselt) edastada
- 2) kasutab kõnes mitmesõnalist lauset; oskab koostada loogilisi lühikesi jutukehi; oskab kasutada lauses õigesti mineviku vorme (söön, sõin; käib, käis jne...)
- 3) tunneb tähti ja oskab kokku lugeda ühe ja kahesilbilisi sõnu, saab aru enda loetud tekstist.

(12) Valdkonna keel ja kõne sisu:

1. *keelekasutus* (hääldamine, sõnavara ja grammatika): häälikute asukohamääramine sõnas (pikk ja lühike häälik) ; liitsõnade moodustamine;
2. *suhtlemine, jutustamine, kuulamine*: oma kogemustest jutustamine;
- 3) *lugemine, kirjutamine, lastekirjandus*: ühe-kahesilbiliste sõnade kokkulugemine; joonistähed kirjutamine nii näidise kui kuulmise järgi;

(13) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördvormi ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjpildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

§ 15. Valdkond Eesti keel kui teine keel

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);

- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele vastu
- (3) Valdkond eesti keel kui teine keel sisu:
 - 1) *kuulamine*: eesti keele kuulamine ja keeleoskuse omandamine tegevuse käigus
 - 2) *kõnelemine*: õpitud sõnade äratundmine ja kasutamine kõnes.

(4) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

- 1) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
- 2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ning väljendeid ning kasutab neid oma kõne.

(5) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

- 1) tunneb huvi eesti kultuuri vastu;
- 2) soovib suhelda eesti keeles.

(6) Valdkond eesti keel kui teine keel sisu:

- 1) *kuulamine*: pildirikaste ja lihtsama keelega raamatute ettelugemise kuulamine;
- 2) *kõnelemine*: keele kasutamine igapäevategevustes nii lasteasutuses kui väljaspool lasteaeda;
- 3) *Eesti kultuuri tutvustamine*: erinevate tähtpäevadega tutvustamine.

(7) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

- 1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- 2) teab peast ühte eestikeelset luuletust ja ühte laulu.

(8) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7 aastane laps:

- 1) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui täiskasvanutega;
- 2) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu.

(9) Valdkond eesti keel kui teine keel sisu:

- 1) *kuulamine*: korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides;
- 2) *kõnelemine*: keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 3) *Eesti kultuuri tutvustamine*: oskab nimetada Eesti kohanimedid ja tuntud inimesi.

(10) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

- 1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- 2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- 6) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- 7) oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimedid, tuntud inimesi.

§ 16. Valdkond Matemaatika

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 2-3 aastane laps:

- 1) tunneb ära ühesugused esemed, vaatamata nende erinevale värvusele;
- 2) tunneb ära tuttavad esemed nii ümbruses kui ka pildil;
- 3) saab aru mõistetest - siin-seal, suur- väike, ligidal- kaugel, all-peal, kõrval;

(2) Valdkond matemaatika sisu:

- 1) Hulgad, loendamine ja arvud: ühesuguste esemete leidmine, näitamine ja nimetamine; ühesuguse värviga (punase, sinise, kollase, rohelise ja valget värvi) esemete leidmine ja liigitamine;
- 2) Suurused: mõisted suur, väike.

(3) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

- 1) Oskab nimetada - mänguasju (pall, auto, nukk, lipp, karumõmm); riietusesemeid – (kleit, püksid, sokid, kingad, mantel, müts); toite – (supp, piim, puder, kartul, leib, sai); toidunõusid- (lusikas, tass); mööblit- (laud, tool, voodi); loomi- (kutsu-koer, kiisu-kass, tibu- kana); taimi- (puu, lill); inimeste ja loomade kehaosi; esemete omadusi- (suur-väike).

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) rühmitab esemeid suurustunnuste ja põhivärvide järgi;
- 2) loendab esemeid 5 piires;
- 3) eraldab ringi-, ruudu- ja kolmenurgakujulisi esemeid.

(5) Valdkond matemaatika sisu:

- 1) Hulgad, loendamine ja arvud: mitmesuguste esemete eristamine ühe ühise tunnuse näiteks värvuse (8 põhivärvi - punane, kollane, roheline, sinine, valge, must, oranž, lilla) järgi; mõisted „üks” ja „palju”; loendamine 1-5-ni;
- 2) Suurused: esemete eristamine suurustunnuste (väike - suur, pikk- lühike, kõrge-madal) järgi;
- 3) Geomeetrilised kujundid: ringi, ruudu ja kolmnurgakujuliste esemete leidmine.

(6) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid hulkadeks kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb esemeid suurustunnuste järgi ja asetab neid kasvavasse või kahanevasse järjekorda;
- 3) tunneb geomeetrilisi kujundeid – ring, ruut, kolmnurk.

(7) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

- 1) määrab kindlaks, mitme elemendi võrra on üks hulk teisest suurem (väiksem) Erinevus võib olla kuni 5 elementi.
- 2) mõõdab erinevate esemete pikkust, laiust, kõrgust, kaugust kokkulepitud mõõduga. Väljendab seda kõnes (laiem, pikem jne.)
- 3) eraldab kera- ja ringikujulisi esemeid.

(8) Valdkond matemaatika sisu:

- 1) Hulgad, loendamine ja arvud: erinevate hulkade võrdlemine; täis- ja osahulk, loendamine kompimise ja kuulmise järgi kümneni; järgarvud 10 piires; osata õigesti vastata küsimustele *mitu? mitmes?*; nädalapäevade nimetamine nende õiges järjekorras

- 2) Suurused: mõõtmise kokkulepitud mõõduga (sammudega, nööri, pulgaga jne) ja mõõtmistulemuse väljendamine sõnadega (pikem, laiem, kõrgem, madalam, jne);
- 3) Geomeetriselised kujundid: kera ja ringi erinevus (tasapinnalisus).

(9) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

- 1) jaotab kuni viiest esemest koosnevaid hulki osahulkadeks ja neid osahulki uuesti täishulkadeks ühendada;
- 2) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga;
- 3) leiab erinevate kujundite hulgast kera ja ringi, ruudu, kolmnurga.

(10) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7 aastane laps:

- 1) võrdleb erinevaid hulki (järjestab, loendab pilguga haaramise teel); koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 2) tunneb arurida 1-12-ni: eelneb, järgneb; arvude järjestust: suurem/väiksem/kõige väiksem jne.; tunneb numbrimärke 1-12-ni; tunneb märke „-“, „+“ ning liidab ja lahutab 5 piires;
- 3) eristab raha- ja mõõtühikuid ning teab, kus/ kuidas neid kasutatakse; tunneb kella;
- 4) eristab kuubi ja ristkülikukujulisi esemeid;
- 5) teab nädalapäevade nimetusi, kuude nimetusi ja oma sünnipäeva.

(11) Valdkond matemaatika sisu:

- 1) Hulgad, loendamine ja arvud: erinevate hulkade (kuni 12 esemest koosnevate) võrdlemine, loendamine, järjestamine; numbrite kirjutamine;
- 2) Suurused: rahaühikud (kroon, sent), mõõtühikud (meeter, liiter, kilogramm); kellaajad (täistundides), kuude ja nädalapäevade nimetused;
- 3) Geomeetriselised kujundid: kuup, ristkülik.

(12) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =;
- 5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- 9) oskab öelda kellaega täistundides;
- 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

§ 17. Valdkond Kunst

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 2-3 aastane laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest ja huvitub kunstitegevusest;

- 2) oskab muuta savitüki (plastiliini) kuju sellega vabalt mängides;
- 3) oskab hoida pliiaitsit ja sellega paberile kriipsu vedada; pintsli ja sellega paberile vajutada;
- 4) peab kinni korranõuetest: joonistab ainult selleks ettenähtud kohta ja ei pane pliiaitsit (pintsli) suhu.

(2) Valdkond kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine (mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul): näit. ilmastiku kujutamine - *lumi sajab, vihma sajab*;
- 2) kujundamine (objektile esteetilise lisaväärtuse andmine): õpetaja poolt joonistatud esemete täiendamine;
- 3) tehnilised oskused (voolimine, joonistamine,): *voolimine* – rullimine peopesade vahel piklikuks vormiks, ühendamine rõngaks + otste ühendamine; peopesade vahel ümarvormi veeretamine; puhtuse hoidmine; *joonistamine* – õige pliiaitsi ja pintslihoid; pliiaitsikriipsud ja pintsli vajutused, joonistada paberile, mitte üle ääre;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist: sarnasuse leidmine juhuslikult voolitud kujundite (voolingute) ja tuttavate esemete vahel.

(3) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

- 1) tahab voolida ja joonistada ning väljendab joonistades, voolides oma tegevusrõõmu.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid;
- 2) kasutab õpitud võtteid ja õppevahendeid;
- 3) kasutab materjale ja tööriistu ohutult.

(5) Valdkond kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine (mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul): näit. ilmastiku kujutamine - nt. *päikesepaisteline ilm, vihmane ilm* jne;
- 2) kujundamine (objektile esteetilise lisaväärtuse andmine): ilumeele ja fantaasia arendamine
- 3) tehnilised oskused (voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine): *voolimine* – kera ja silindrikujuliste esemete voolimine; kerast pikliku kujundi voolimine; silindrist kera voolimine; kera vajutamine kettaks; voolimispulga kasutamine; kaheosalise eseme (nt. lumememm) voolimine; detailide liitmine (n. inimene); venitamine (n. linnunokk); esemete gruppide voolimine (nt. kirsid taldrikul); *joonistamine* – pintslijälgede vajutamine, vertikaaljooned pliiaitsiga ja pintsliküljega ülevalt alla; ümmarguste kinnisvormide (ringide) joonistamine, kandiliste kinnisvormide (nt. taskurätikud) joonistamine; katta kogu paberileht kujunditega; elementaarse tegevuse kujutamine (nt: kakuke tee peal jne); maastiku lihtne kujutamine (jagada leht kaheks ning joonistada maapinnale ja taevasse sobivaid esemeid ja vorme); *kleepe töö* – töövõtted (valmisloigatud kujundite ladumine; paraja koguse liimi võtmine, pintsli asetamine alusele, liimi määrimine kujundile ettenähtud alusel; liimiga kaetud kujundite vajutamine lapiga); rebimistehnika;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist: arusaamise kujundamine eri liiki kunstiteoste (maal, joonistus, pisiplastika, lasteraamatute illustratsioon) sisust.

(6) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid objekte, detaile ning kujutab neid;
- 2) väljendab oma fantaasiat ja katsetab erinevaid võtteid, vahendeid;
- 3) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstiteose;
- 4) analüüsib ja selgitab tehtut.

(7) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

- 1) kasutab kunstitöö loomisel iseseisvalt erinevaid vahendeid ja uusi töövõtteid;
- 2) kajastab eseme peamisi iseloomulikke tunnuseid ja süželist temaatikat;
- 3) lõpetab oma töö koos teistega ja tunneb sellest rahuldust.

(8) Valdkond kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine (mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul): vaatlustel saadud muljete edasiandmine;
- 2) kujundamine (objektile esteetilise lisaväärtuse andmine): ehisvoolimine koos eseme voolimisega ja ehisjoonistamine; värvitoonide omavaheline sobitamine;
- 3) tehnilised oskused (voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine): *voolimine* – suurematest savitükkidest voolimine; õõnsuste voolimisel voolingu pööramine; inimfiguurid voolitakse ühendatud paarisjalgadega ja ka teineteisest eraldatud jalgadega; detailide kindlam liitmine; savitüki jaotamine erineva suurusega osadeks; voolimine näidise järgi; vabavoolimine; *joonistamine/maalimine* – kasvab tegevuse joonistamise osatähtsus (liikuv inimene, loom); eseme proportsioonide edasiandmine; ümbritsevast elust saadud muljete edasiandmine; ehisjoonistamine iseseisva liigina – motiivide moodustamine täppidest, lehtedest; värvide valik 10-12 värvipiilitsi ja 5-6 kattevärv hulgast; värvide segamise tehnika 5 värviga; eseme järgi joonistamine; vabajoonistamine; *kleepe töö /meisterdamine* – ümmarguste vormide rebimine; õige käärde käsitlemine ja lõikamine algul mööda sirgjoont, hiljem paberit ümardades; kokkuvolditud paberitest sümmeetriliste vormide lõikamine; dekoratiivne aplikaatsioon – mustrite koostamine kätteantud paberitest eesti rahvuslike ornamentide põhjal;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist: mustrite ja rahvuslike ornamentide vaatlemine (motiivide kordumine, vaheldumine, sümmeetria); vestlused sobivamate töövõtete valimisest vabavoolimisel ja erinevate süžeede kujutamisel.

(9) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

- 1) kujutab inimesi tegevuses neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 2) valib sobivad motiivid ja vahendid eseme kaunistamiseks;
- 3) kasutab tööriistu/ vahendeid ohutult ja oskuslikult;
- 4) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö.

(10) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7 aastane laps:

- 1) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 2) vaatlleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut;
- 3) kasutab iseseisvalt õpitud võtteid ja valib sobivad vahendid;
- 4) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt.

(11) Valdkond kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine (mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul): esemete /nähtuste kujutamine muljete, mälu, natuuri, sõnalise kirjelduse ja fantaasia põhjal;
- 2) kujundamine (objektile esteetilise lisaväärtuse andmine) : lapse julgustamine enda fantaasia järgi töö mitmekesistamiseks; reaalse esemete ja skulptuuride esteetilise taju (ilu ja mitmekesisuse nägemise) arendamine; kollektiivsed tööd;
- 3) tehnilised oskused (voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine): *voolimine* – natuuri järgi; kaunistamine; voolimine tervest tükkist (n. lind, loom); proportsioonide jälgimine; liiklusvahendite voolimine proportsioonis; kompositsioonide voolimine ühele

alusele, ehisvoolimine (reljeefsed voolingud plaadile); voolingute värvimine; *joonistamine/maalimine* – käesurve reguleerimine pliiatsile värvitooni vajaliku intensiivsuse saavutamiseks; ühtlane pinnakatmine; värvitoonid: sinakasroheline, telliskivipunane, beež, samblaroheline, sinepikollane, sirelililla; looduse, inimeste, liiklusvahendite, ehitiste, siseruumi sisustuse kujutamine; esemete paigutamine kaugemale lähemale – proportsioonide tajumine/ kujutamine; süžeede kujutamine andes edasi sündmustikule ja tegevusele vastavaid kehaasendeid ja liigutusi; erinevad aastaajad ja neile iseloomulike tööde kujutamine; ehisjoonistamise mustrielemendid: taimemotiivid, siksakjoon, eesti rahvuslikud geomeetriselised motiivid (ristuvad ja paralleelsed kriipsud, sakid jne); eesti rahvuslikud looduslikud motiivid (lehekesed, täpid, rõngad, kaared, harud jne.); kaunistamise võtted (ribana servas, kogu pind, keskel), (üksikute vahelduvate elementidena reas või pisimotiivid ühtlaste vahedega), (sümmeetriliselt) jne; *kleepe töö / meisterdamine* - kontuuri järgi mitme kujundi väljalõikamine korraga; iseseisvuse suurendamine; paberilehe voltimine pooleks, neljaks; ruudu keskkoha leidmine; karpide kokkuliimimine; kombineeritud materjali kasutamine; rõhk viimistlusel; nõöbi õmblemine;

4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist: eesti rahvuslikud ornamendid, ehitised, rahvuslikud sümbolid, traditsioonide kujutamine.

(12) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- 2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- 6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- 7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

§ 18. Valdkond Muusika

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 2-3 aastane laps:

- 1) tahab laulda ja tunneb rõõmu laulmisest;
- 2) tunneb ära tuttava laulu;
- 3) teeb liigutusi ja liigub kaheosalisele muusikale vastavalt (aeglaselt - kiirelt, vaikselt – valjusti jne);
- 4) lööb pillil kaasa marssimisel (liikumisrütmi ühtimine löögirütmiga pole nõutav).

(2) Valdkond muusika sisu:

- 1) Laulmine – vaba õrn häälitsemine (ku-ku, till-till, tsuhh, tsuhh jne), täiskasvanu intonatsiooni matkimine, rütmikus, diktsioon; liigutuste matkimine laulu rütmis; laulud ühesalmilised 2/4 või 4/4 taktimõõdus; hääleulatus e¹ - a¹ piires;
- 2) Muusika kuulamine – tuttavate laulude meloodiate äratundmine (esitatakse ksülofonil või klaveril);
- 3) Muusikalis-rütmiline liikumine – *kaheosaline liikumine* – üleminek uuele liikumisele (nt. linnud lendavad ja magavad); *kaheosaline liikumine* – olenevalt muusika tugevusest (vaikne ja vali); *kaheosaline liikumine* – olenevalt tempost (kiire ja aeglane); *kõnd ja jooks*;
- 4) Pillimäng – trumm, kastanjetid, kõristid.

(3) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

- 1) eristab kuulmise järgi tuttavat laulu;
- 2) oskab laulda 1 tuttavat laulukest;
- 3) eristab erinevat kaheosalist muusikat ja liigutab/liigub vastavalt muusikale;
- 4) tunneb ja teab kuidas kasutada järgmisi muusikariistu: trumm, kastanjetid, kõristid.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) alustab laulmist ning lõpetab laulmise õigel ajal;
- 2) esitab laulu ilmekalt;
- 3) eraldab so-mi astmeid kõrguse järgi;
- 4) tunneb ära tuttava laulu meloodia;
- 5) muudab liikumist lähtudes helitugevusest, registrist, tempost, muusika iseloomust;
- 6) mängib laulu saateks erinevatel pillidel.

(5) Valdkond muusika sisu:

- 1) Laulmine - kuulab ära eelmängu ja alustab õigeaegselt laulmist, laulab koos teistega ning lõpetab korraga koos teistega; so-mi astmed (nt. tii-tii, tihane jne); alates 4a.-st hääleulatus d¹ - a¹ piires; rütmi plaksutamine 2-osalises taktis lugedes sõnadega *samm, jooksen, se-eis*; laululoomingu arendamine kahefraasiliste küsimuste-vastuste vormis laulukestega (nt. kuhu lendad linnuke – lõunamaale kaugele jne);
- 2) Muusika kuulamine – laulu kuulamine lõpuni; laulude äratundmine meloodia järgi (ilma sõnadeta esitatuna); kuulamiseks esitatakse ka kuni 16-taktilisi instrumentaalpalasid, mis on lapsi huvitavate teemadega seoses; kõrge heli – madal heli;
- 3) Muusikalis-rütmiline liikumine – õige reageerimine muusika algusele ja lõpule; kerge ja rütmikas jook ning kõnd (ilma jalgu lohistamata); liigutused lindi, kõrina, rätiga; matkivad liigutused (jänes, karu, hobune, varblane, liblikas jne...); liigutuste muutmine lähtudes helitugevusest (vaikne, vali, mõõdukas), registrist (kõrge-madal), tempost (kiire-aeglane); järgmiste liigutuste omandamine: *jalgade vaheldumisi ettesirutamine; eesgalopp; kand-varvas samm; käte püstplaks, põlveplaks, põlveplaks mitmesugustes asendites*; muusika iseloomu edasiandmine liigutustes: lumehelbed liiguvad õrnalt, vaikselt; varblased hüplevad kergelt, kahel jalal korraga; päkapikk astub aeglaselt, kohmakalt jne; liikumine paaris, ringis;
- 4) Pillimäng – lisanduvad juba tuttavatele pillidele triangel, taldrik, ööbik, kägu, harjake; mängimine 1-2 oktaavi ulatuses matallofonil, ksülofonil; mäng laulude saatel.

(6) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

- 1) oskab laulda iseseisvalt 2-3 aasta jooksul õpitud laulu;
- 2) tunneb tuttavat laulu meloodia järgi;
- 3) kooskõlastab ja muudab iseseisvalt liigutusi vastavalt muusikale;
- 4) tunneb järgmisi pille: taldrik, ööbik, kägu, harjake, ksülofon, metallofon;
- 5) oskab nendel laulu saateks mängida.

(7) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt olenevalt teksti ja meloodia iseloomust;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale ja seda hiljem mälu järgi iseloomustada;
- 3) suudab sooritada üheaegselt teistega liigutusi täpselt ja väljendusrikkalt;
- 4) suudab ennast väljendada pillimängu kaudu.

(8) Valdkond muusika sisu:

- 1) Laulmine – laulab kiiremalt ja aeglasemalt, tasemini või valjemini; helikõrguste eristamine minnes järk-järgult üle väiksematele intervallidele; helide eristamine nende vältuse järgi; hääleulatus d¹ - b¹ piires;
- 2) Muusika kuulamine – eesti ja teiste rahvaste muusika kuulamine; muusika iseloomustamine: nukker, lõbus, tugev, õrn jne; meeleolude väljatoomine;
- 3) Muusikalis-rütmiline liikumine – muusika iseloomu järgi liikumine (vaikne, poolvali, vali), (madal, keskmine, kõrge); liikumise vahetamine muusikafraaside vaheldumise järgi; järgmiste liigutuste omandamine: *kerge kõnd ja jooks erinevas tempos ja rütmis; põlvetõstekõnd- ja jooks; ringi ja paaride moodustamine; liikumine ringi keskme poole ja tagasi; külgaloppsamm, käärhüpe, hüpaksamm*. Saavutada liigutuste täpsus ja väljendusrikkus, kogu rühma üheaegne ja rütmikas liigutuste sooritamine;
- 4) Pillimäng – orkestri moodustamine (löökpillide ja meloodiliste pillide kasutamine).

(9) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

- 1) oskab laulda iseseisvalt 3 aasta jooksul õpitud laulu;
- 2) suudab muusikapala tähelepanelikult kuulata ja kuulatud muusikat iseloomustada;
- 3) oskab mängida pilliansamblis.

(10) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7 aastane laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

(11) Valdkond muusika sisu:

- 1) Laulmine – ilmekuse arendamine; käemärkide so-mi tutvustamine; hääleulatus c¹ - b¹ piires; puhta intonatsiooni saavutamine;
- 2) Muusika kuulamine – muusikapala analüüsimine (osade arv, eelmäng, järelmäng); suhtumise väljendamine muusikapalasse; tutvumine mõistetega marss, hällilaul, tantsuviis, helilooja, rahvaviis; muusika kuulamine ka plaadilt või CD-lt;
- 3) Muusikalis-rütmiline liikumine – rõhuasetus liigutuste täpsusele, rütmikusele, kujundlikkusele, ilule; järgmiste liigutuste omandamine: *sujuv ja hoogne kõnd ringis ja siiraviira; kerge rütmikas jooks; mitmesugused hüpped; sujuvad liigutused kätega, plaksutamine; harjutused vahenditega (n. pallidega, lintidega jne..)*. Orienteerumine ruumis: paaride, ringide ja kolonni moodustamine; Tantsusammud: *hüpaksamm, ees- ja külgaloppsamm, vahetussamm, polkasamm, kõrvalastesamm, luisksamm, käärhüpe, eesti rahvatantsude elemendid*;
- 4) Pillimäng – erinevad rütmid; pillide vaheldumine taktide või isegi ühes taktis; kellamäng, kannel; iga laps peab oskama õppeaasta lõpul mängida meloodilisel pillil 1-2 lihsat meloodiat.

(12) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega; oskab laulda saateta 4 laulu;
- 2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;
- 3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- 4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- 5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;

- 6) mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis;
- 8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

§ 19. Valdkond Liikumine

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 2-3 aastane laps:

1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu.

(2) Valdkond liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatusalased teadmised: ohutus - jooksul kaaslase märkamine ja otsajooksu vältimine;
- 2) põhiliikumised: kõnd ruumis otsesuunas ühest äärest teise; kõnd vabalt õpetaja järel; leida endale paariline; arendada signaali järgi liikuma hakkamist ja peatumise oskust; joosta mänguväljaku ühest äärest teise; läbiseigi, ümber mingi eseme; sulghüplemine paigal ja kaugushüpe paigalt; hüpe üle kahe joone 10-15cm; roomata lookade, nõõri, toolide alt läbi (kõrgus 50- 20 cm); veeretada palli õpetajale tagasi (vahemaa 1,5 m); istudes ühelt lapselt teisele; visata palli 50-70cm kaugusele asuvasse korvi; visata märklauda väikseid palle (vahemaa 1m) vaheldumisi mõlema käega; visata ja püüda õpetaja poolt visatud suurt palli (vahemaa 70-100 cm);
- 3) Liikumismängud – matkivate liigutustega mängude mängimine kogu rühmaga;
- 4) tants ja rütmika - *kõnd ja jooks, rõhksamm koos plaksutamise, poolkükk, keerutused, kiikumine (põlvenõtked), matkivad liigutused (lind, kass jne).*

(3) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

- 1) kõnnib vabalt ja loomulikult;
- 2) jookseb mänguväljakul ringi ja oskab vältida kokkupõrget teistega;
- 3) oskab matkida looma-linnu liigutusi.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 3-5 aastane laps:

- 1) tegutseb aktiivselt kas üksi või rühmas;
- 2) peab liikumisel kinni üldistest ohutusreeglitest;
- 3) liigub kergelt, rütmiliselt, iseseisvalt;
- 4) sooritab harjutusi ühtses tempos koos teistega.

(5) Valdkond liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatusalased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen – ohutus vahendite kasutamisel (nt. kiiver);
2. põhiliikumised: *rivi- ja korraharjutused* – rivistada iseseisvalt ringi, paardesse; *kõnd* – kõnd kolonnis seinaga äärt mööda nurgast nurgani, käed liiguvad vabalt kaasa; plaksutamine rütmis kõnni saateks; paariskõnd ringjoonel; läbiseigi kõnnilt õpetaja signaali peale ringi moodustamine; kõnd üle taksituste (20-25cm); kõnd nõõril (sirgelt, ringis); kõnd tasakaalupingil (kõrgus 20- 25cm); *jooks* –kiire, lühikese ja vetruva pika sammuga; kõrge põlvetõstega; joosta ringis seisakutega või suuna muutmiseks; *hüplemised ja hüpped* – sulghüplemine edasi liikudes (1,5-2m). Harkihüplemine, galopphüplemine (otsegalopp); kaugushüpped paigalt (20- 30cm); sügavushüpped (20-30 cm kõrguselt esemelt); hüpped üle esemete (kõrgus 20-30cm); *pugemine, roomamine, ronimine* – roomata lookade, toolide,

nööri alt läbi (kõrgus 50-20cm); ronida varbseinal 1,5m kõrgusele vahelduva sammuga; *veeretamine* – veeretada palli ühelt lapselt teisele ja läbi lookade (vahemaa 1- 1,5m); *viskamine, heitmine, püüdmine* – täpsusvisked pallide ja liivakottidega (1,2 – 1,5 kauguselt mõlema käega) kasti või korvi; või silma kõrgusel olevase märklauda; visata ja püüda suurt palli (kaugus 1-1,5m); *kelgutamine* – lapsed sõidutavad teineteist kelkudel, sõidavad iseseisvalt õpetaja juhendamisel nõlvakust alla; *suusatamine* – suuskade allapanek, edasi liikumine suuskadel otsesuunas (25- 30 minutit); *jalgrattasõit* – sõitmine kolme rattaga jalgrattal sirgel teel, ringjoonel, pöördel; tõukerattaga sõitmine, ratta hooldamine, liikluseeskirjade täitmine, ohutus (kiiver);

3) Liikumismängud – alguses on juhtmängijaks õpetaja, 5-aastaste laste rühmas võib liikumisjuhtmängija osa anda juba lapsele - leia endale paariline; oleme lõbusad lapsed; kullimäng; hunt ja jänessed; kass ja hiir; varblane: lõbus poiss; hiirelõks jne.

4) erinevad spordialad – suusatamine, kaugushüpe;

5) tants ja rütmika – liigutuste ühtimine muusikaga.

(6) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 5-aastane laps:

1) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised; säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel; sooritab üheaegselt koos kaaslastega rütmiliikumisi; peab kinni üldistest ohutusreeglitest; matkib harjutuste sooritamisel täiskasvanut.

(7) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 5-6 aastane laps:

1) kasutab liigutuste sooritamisel mõlemat kätt;

2) sooritab liigutusi vabalt ja koordineeritult;

3) liigub vastavalt tempole nii üksi kui kaaslasega.

(8) Valdkond liikumine sisu:

1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen – kasutada kogu ruumi, esemete vahel liikudes mitte neid puudutama;

2) põhiliikumised: *rivi- ja korraharjutused* - rivistumine kolonni, viirgu; sooritada pöördeid hüppega vasakule, paremale käskluse peale „ Hüppa ukse (akna) poole!“; *kõnd* – siira-viira kõnd suuna muutmisega; ümber rivistumine ühekaupa kolonnist kahekaupa kolonni; kõnd seina äärt mööda ruumi ühest nurgast teise; aeglustatud ja kiirenev kõnd; kõnd üle taksituste (kõrgus 25-30cm); kõnd siksakina asetatud nõõril; kõnd maha asetatud redeli pulkadel, tasakaalupingil (kõrgus 25-30cm), ka liivakott pea peal (käega hoides); kõnd neljakäpakil tasakaalupingil, päkkadel; *jooks* – läbisegijooks, jooks vahendite vahel, jooks seisakute ja suuna muutmisega; jooks paaris, kolmekesi, jooks kaldapinnal, jooksul hoida käsi küünarnukist veidi kõverdatult; jooks kerge, päkkadel, vetruva sammuga; *hüplemised ja hüpped* - hüplemine ühel jalal (paremal, vasakul) paigal ja edasi; sulghüplemine edasi ja tagasi (3-4m) ka esemeid põlvede vahel hoides; sulghüplemine hübitsaga; külgalopp; põlvetoostehüplemine; kaugushüpped paigalt (40-50cm) kaugushüpped hooga (50-70cm); kõrgushüpped (25-30cm; sügavushüpped (30-35cm kõrguselt esemelt); hüpped üle 25-30cm kõrguste esemete; *pugemine, roomamine, ronimine* – lookade, nõõride jne alt läbi neid puudutamata, ronida kiiresti vahelduva sammuga varbseinal 2m kõrgusele ja all; *akrobaatilised harjutused* – veered ja treliteks ettevalmistavad harjutused; *veeretamine* - veeretada palli ühelt lapselt teisele ja läbi lookade (vahemaa 1,2-2,0m); rõnga veeretamine otsesuunas; *viskamine, heitmine, püüdmine* - visata palle üksteisele (vahemaa 1,5 – 2m); väikeste pallidega täpsusvisked kasti 1,2 – 2m ja märklauda 1-1,5m kauguselt nii vasaku kui parema käega; visata ja püüda palli üle võrgu; täpsusvisked korvpallirõngasse (vahemaa 1,5 - 2m); visata pall maha ja üles mõlema käega 4-5 korda maha pillamata (palli diameeter 10-15 cm); visata rõngas kepile (vahemaa 1-1,5m), põrgatada palli 4-5 korda järjest; *suusatamine* –

suuskade iseseisev allapanek; suusatamine keppideta vahelduva libiseva sammuga; *kelgutamine* – kaaslaste vedamine üksi, kahekesi, kolmekesi. Kelgutamine mäest alla, ka eriülesannetega, mitmesuguste esemete (käbid, oksad) mahapanekuga, esemete haaramisega (lipud, linnud);

3) Liikumismängud – lapsed sooritavad üheaegselt mitmesuguseid liigutusi (nt. hüppavad ja jooksevad); aktiveeritakse tagasihoidlikumaid lapsi;

4) tants ja rütmika – kooskõla käe- ja jalaliigutustes; liigutuste rütmilisus; vahelduvas tempos liikumine;

5) erinevad spordialad – jooks; tuntud sportlased.

(9) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 6-aastane laps:

1) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt;

2) keskendub sihipäraseks tegevuseks;

3) sooritab põhiliikumist pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;

4) sooritab üheaegselt kaaslastega rütmiliikumist;

5) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga.

(10) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et 6-7 aastane laps:

1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;

2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;

3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;

4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;

5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

(11) Valdkond liikumine sisu:

1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen – hügieeninõuete täitmise tähtsus tervisele; hingamise taastamise ja lihaste lõdvestamise tähtsus;

2) põhiliikumised: *rivi- ja korraharjutused* - ümberrivistumine ühekaupa kolonnist 3-4 kaupa kolonni; sooritada pöördeid paremale ja vasakule; *kõnd* – paariskõnd kõrvuti, kätest lahti hoides paaride kaugused ühtlased; läbisegi kõnnilt pikkuse järgi kolonni moodustamine; kõnnilt 3- ja 4-kaupa rivistumine; kõnd diagonaalis läbi ruumi; kõnd üle takistuste (kõrgus 30- 35cm); kõnd sik -sakina asetatud nõõril (pikkus 3-4m); kõnd tasakaalupingil, liivakott pea peal (käte abita); *jooks* – sik - sak jooks suuna muutmisega; jooks sirgete jalgadega jalatõstetega ette; teatejooksud vahenditega ja vahenditeta jooks tiirleva nõõri alt läbi; *hüplemised ja hüpped* - sulghüplemine paremale ja vasakule, hoides esemeid põlvede vahel; käärhüplemine; hüplemine lõtvade käte ja jalgadega; kaugushüpped paigalt (50-60cm); kaugushüpped hoojooksult (70-100cm); kõrgushüpped (30-40cm); sügavushüpped (30-40cm kõrguselt esemelt); hüpped üle 30-35cm kõrguste esemete; *pugemine, roomamine, ronimine* - pugeda, roomata käsi ja jalgu aktiivselt liigutades; roomata toenglamangus, küünarvarred maas, jalgu järele lohistades; ronida kiiresti vahelduva sammuga varbseinal 2,5 m kõrgusele ja alla; *akrobaatilised harjutused* - tireliteks ettevalmistavad harjutused; *veeretamine* - veeretada palli ühelt lapselt teisele ja läbi lookade (vahemaa 1,5-2,0m); veeretada läbi kahest esemest ehitatud väravast (laius 50-40), vahemaa 2-3m; puuketaste või talvel jääst kuulide kepiga veeretamine; *viskamine, heitmine, püüdmine* - visata palli (käbisid) kaugusesse (nii parema kui vasaku käega); visata väikesi palle nii parema kui vasaku käega 2-2,5 m kauguselt kasti; täpsusvisked märklauda vahelduvalt mõlema käega; 1,5-2m kauguselt korvpallirõngasse (vahemaa 2-3m); visata suur pall üles, plaksutada käsi ja palli maha laskmata kinni püüda (8-10 korda); *suusatamine* – osata sooritada astmelisi samme paigal ümber suusakandade, nii vasakule kui paremale, astuda külgsammul; harjutada sujuvat

libisevat sammu; osata sõita laugest nõlvakust alla põhiasendis (jalgu koos hoides ja kõverdades); suuskade korrastamine; *kelgutamine* – kelgutamine mäest alla esemete haaramisega; kelgu juhtimine nõorist; kelgutamisvõistlused 2-3 kaupa (kes sõidab kaugemale, otsemini jne);

3) tants ja rütmika – hea rühiga rütmilised liigutused, kerge jooks, tempo muutmine;

4) erinevad spordialad – suusatamine, uisutamine, kettaheide, tõstmine; Eesti sportlaste tutvustamine;

5) Liikumismängud – liikuda tõuklemata läbiseegi kõnnil ja jooksul; lapsed oskavad organiseerida ja organiseerivad mängu iseseisvalt; järgivad täpselt mängureegleid.

(12) Õppe-kasvatustegevuse tulemusel 7-aastane laps:

1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;

2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;

3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;

4) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;

5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;

6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;

7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;

8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;

9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;

10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);

11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);

12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;

13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

VI Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldamine

§ 20. Hindamise eesmärk

(1) Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

§ 21. Hindamise korraldamine

(1) Lapse arengutaseme hindamist viiakse läbi süstemaatiliselt tema arengu dünaamika jälgimiseks: pedagoogid hindavad ja analüüsivad lapse teadmisi ja oskusi, võrdlevad eelmise hindamise tasemega. Vajaduse korral teeb pedagoog muudatusi lapse arengukeskkonnas, korrigeerib õigeaegselt lapse arenemist.

(2) Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ja õppe-kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

§ 22. Hindamise meetodid

1) Jälgimine, küsimustik;

2) Vestlus;

- 3) Vahendatud vestlus;
- 4) Laste tööde analüüsimine.

§23. Hindamise tehnoloogia

- (1) Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel.
- (2) Rühmaõpetaja tutvustab vanematele lapse arengu hindamise printsiipe ja korraldust.
- (3) Vähemalt üks kord aastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, mis:
 - 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppe- ja kasvatustegevuse tulemustest,
 - 2) selgitab välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengutaseme suhtes.
- (4) Lapse arengu hindamise tulemused ja arendusvestlused dokumenteeritakse "Isikuandmete kaitse seadusele" sätestatud tingimustel.

VII Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

§ 24. Õppekava muutmine ja täiustamine

- (1) Õppekava muutmine ja täiustamine toimub vastavalt vajadusele lähtudes:
 - 1) Eelnenud õppeaasta analüüsist;
 - 2) Pedagoogide nõukogu ettepanekust ja soovituselt;
 - 3) Lastevanemate ettepanekust;
 - 4) Kohaliku omavalitsuse ettekirjutusest;
 - 5) Riikliku järelevalve ettekirjutusest;
 - 6) Riiklikest prioriteetidest.
- (2) Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus.
- (3) Õppekava muudatused kinnitab juhataja.

VIII Õppekava rakendamine

§ 25. Õppekava kinnitamine

- (1) Varbla valla koolieelse lasteasutuse "Varbla Lasteaed" õppekava on kinnitatud 02. oktoober 2009. a. juhataja kk. nr. 2
- (2) Muudatused Varbla Kooli lasteaiarühma õppekavas on kinnitatud 21. detsembril 2016. a. direktori kk. nr. 17.)